

vrees en treur niet

Gerjon Gijsbers (1983) schrijft proza. In november 2015 verscheen een selectie van zijn radiocolumns onder de titel Ik keek naar boven en had geen idee bij Uitgeverij Fagus. Gerjon stond op verschillende festivals, waaronder de Zwarte Cross, Mañana Mañana en Lowlands en schreef voor onder andere Propria Cures en HP/De Tijd. In november 2014 verscheen zijn chapbook Aan gort, dat bestaat uit drie verhalen over Luctor, een dwalende ziel op zoek naar werk, liefde en de zin van het leven, maar in eerste instantie naar een douchegordijn. Momenteel werkt Gerjon aan een roman over Luctor.

Gerjon schreef het verhaal Vrees en Treur Niet. De fotografen van het Oostegelders Fotografen Collectief maakten elk foto's bij de verschillende episodes van het verhaal.

De eerste stap is gezet, van de duisternis naar het licht. Ik herrijs en draai voorzichtig om mijn eigen as, doe mijn ogen open - om te aanschouwen wat er voor mijn ontstaan al was - en begin langzaam te lopen. Het is vroeg. Het is vroeger dan ik dacht.

Kleine dauwdruppels dansen in een spinnenweb zodra de bewoner ervan beweegt. Een kruisje op zijn rug, acht langgerekte poten om zijn evenwicht te behouden. Om het eigen vege lijf te redden heeft hij zijn vrouw verlaten. Zonder spijt, zonder haar te missen of te haten. Wachtend op zijn volgende prooi.

Dit is hoe de natuur in haar werk gaat. Alles wat geboren wordt, alles wat groeit en bloeit, alles wat zich ontpopt en ontvouwt, alles wat zich voor het leven ontsluit, zal op een gegeven moment verloren gaan. Er volgt altijd weer een afscheid na het planten van het zaad.

Alles gaat zo vluchtig voorbij, dat je haast zou vergeten om je te verwonderen over wat er hier en nu is. Sta eens een paar seconden stil. Door het bladerdak valt het trillende ochtendlicht, als ik op deze plek mijn blik naar boven richt. Ik besta alleen. Hier en nu.

Meer dan dat weet ik niet. Ik hoor het ruisen van het riet. Als je zien wilt, luister dan. Luisteren is de eerste stap naar het zicht. Als ik ontspan klinkt er een oorverdovende stilte. In deze stilte verbrekende stilte word ik door beelden overspoeld. Mijn voeten hebben wortel geschoten.

Vanaf nu laat ik overal sporen na. In mijn voorbijgaan schieten vissen schichtig weg naar de bodem van de gracht. Zwart-witte vogels verwijderen zich, glijden over het water. Niet op zoek naar zingeving, als ik, hooguit naar wat eten. Ze hebben geen herinneringen, denken niet aan later. Ze zijn alleen.

De laatste kerkvader heeft gezegd dat we het meest opsteken van Moeder Aarde. 'Geloof me, je vindt meer lessen in de bossen dan in boeken. Bomen en stenen vertellen je wat een meester je niet kan leren.' De beuken en eiken herbergen oeroude verhalen die dat van ons blijven ontstijgen.

Wie met trots, de grootste van alle onrechtvaardigheden, denkt dat deze wereld aan hem toebehoort en de geschenken ervan enkel mag uitputten in zijn eigen voordeel zonder verantwoordelijkheid af te leggen, berooft de weldoener van zijn glorie. De drie belangrijkste deugden zijn nederigheid, nederigheid en nederigheid. Ik buig in bescheidenheid.

Dan strek ik me weer uit, naar de onpeilbaar hoge hemel die boven mij hangt. Ik haal adem, ik leef, ik vervolg mijn pad. Ik voel mijn bloed vloeien, mijn hart klopt sneller, de gedachten kolken en stromen. Er staat iets te gebeuren. Ik wil door. Het volle leven wacht.

Er zijn meer kleuren dan woorden om ze mee te beschrijven. Mijn zintuigen prikkelen. Dit bestaan heeft me meer te bieden dan ik benoemen kan. Ik wil graag voorzichtigheid betrachten, maar tegelijkertijd moet ik weten wat het is. Ik wil kennis opdoen, erin duiken, mezelf ten koste van alles ontwikkelen.

In de verte klinkt zacht gezang. Het is een hoog lied. Ik sluit mijn ogen en stel me voor hoe een processie voorbijtrekt. Gesluierte zusters schuifelen met een kaars in hun hand door het zand. Een geestelijke wandeling in de hof van goddelijke betekenissen, ter ere van de Maagd Maria.

'Met haar als gids, zal je nooit verdwalen,' heeft de laatste kerkvader gezegd. 'Zolang ze je hand vasthoudt, kun je niet vallen. Onder haar bescherming heb je niets te vrezen. Als zij voor je loopt, zal je nooit vermoeid raken. Als zij je voorstaat, zal je uiteindelijk het doel bereiken.'

'Welk doel?' vraag ik me hardop af als ik mijn ogen weer opendoe. Haar beeld staat hier in een grot. Ik heb gehoord dat er stralen door een spelonk kruipen, als de zon op haar hoogste punt staat, en dat dan haar gezicht wordt verlicht. Wellicht is dat het doel.

Mijn pad leidt nu naar boven. Genade kan onmogelijk bergopwaarts stromen, over de steile klif van een hoogmoedig hart. Er loopt niemand voor me. Ik ben op een plaats beland waar ik kan zitten. Ik neem gelu-

iden uit voorbijgaande tijden waar. Gerinkel van glazen en stemmen die tot besluiten komen.

Het is alsof ik verdwenen ben. De stemmen hebben mijn gedachten overgenomen en besloten me onder te dompelen in de overvloed. Dit is mijn leven, bevelen ze, ik moet me eraan overgeven. Ik stort me in een bodemloze put van ingebeeld plezier en kort genot. Hiervoor ben ik mens geworden.

Voor wie gelooft, is niets onmogelijk. Ik waan me nu werkelijk onsterfelijk. Ik ben jong en gezegend met een vrije wil. De wereld ligt aan mijn voeten. Mijn voeten, die stappen en stappen en maar niet uitgestapt raken. Van hot naar her en weer terug. De lucht is de limiet.

Ik lach, ik dans, ik voel, ik drink, ik gok, heb lief, ik sla waarschuwingen in de wind, ik denk slechts aan mezelf, ik schreeuw, ik huil, ik doe wat mij het beste lijkt, ik hoor de stemmen die zeggen dat ze met mij zijn. Er komt geen einde aan.

Kunstmatige lichten flitsen door mijn kop, ik trek dikke vestingmuren op, om een vrijheid te beschermen die ik niet bezit, en alles wordt door het gerinkel van de glazen overstemt. Dit is hoe de natuur in haar werk gaat, denk ik, en als het afscheid volgt ben ik opnieuw alleen.

Er is geen grotere ellende dan valse vreugde. Ik sta niet stil. Ik kijk, maar zie niets meer. Ik hoor, maar luister nergens naar. Ik heb gedacht dat mijn verhaal de moeite van het vertellen waard was, maar er is niemand aan wie ik het kwijt kan. Ik ben alleen.

Mijn huid is doorschijnend geworden. Ik houd een hand omhoog, het licht valt door mijn trillende vingers. Er vallen bladeren van de bomen. De stenen muren in mijn hoofd brokkelen af. Schimmen schieten weg naar de bodem van mijn ziel. Een eenzame meerkoet krijgt zijn laatste lokroep over het water.

Het leven is een lijdensweg met meer staties dan de kruistocht van Christus. Als ik vooruit probeer te komen, blijf ik plakken aan kleverige draden. Vertwijfeld en verward. Het is vroeg, denk ik, vroeger dan ik dacht. Of nee, ik denk niet meer, het is aan vroeger dat ik dacht.

Mijn haren hangen als slierten spinrag langs mijn slapen. Het licht in mijn ogen is dat van lang geleden gestorven sterren. Het volle leven is leeg geraakt. Ik mis iets, weet niet wat, ben te moe om te haten. Er is te weinig toekomst om daaraan mijn kracht te verkwisten.

Ik buig voor een boom, struikel voorover en vind een steen waar ik eerder al tegen stootte. Het is nooit te laat om te leren. De tranen van zij die spijt hebben zijn als wijn voor de engelen. De drie belangrijkste deugden zijn liefde, liefde en liefde. De eeuwige liefde.

Ik dwaal rondjes door een gang, steeds dezelfde gang. Een doolhof zonder uitgang. 'Niet al te vast in het hoofd,' hoor ik een zuster zeggen. 'Het is loopdrang,' zegt een andere stem. Ik laat een spoor van losse aarde na. Tussen de muren eechoot een hoog lied door de gang.

De avond valt. Het wordt donker. Ik zie schaduwen in de schemering. Ik hoor stemmen. Wat staan ze daar te praten? Ik loop naar ze toe om te zien of het bekenden zijn. Het zijn de beuken en de eiken, die verhalen uitwisselen. Ze hebben me niet in de gaten.

Ik kruip door de spelonk van een duistere grot. Ik strek alle acht mijn poten. Het ruist in mijn hoofd, maar ik hoor er niets van. De wereld heeft haar kleur verloren. Of het vogels zijn weet ik niet, maar ik zie ze vliegen. Grijs en zwart-wit als toen tevoren.

Ik ben alleen. Ik dwaal rondjes door een bos, steeds hetzelfde bos. Het zaad is geplant, ik klopf het stof van mijn lijf. Er parelt dauw op mijn hoofd en ik draag een kruisje op mijn rug. Ik loop verder, stap voor stap. Er loopt eindelijk iemand voor me uit.

Het is een gedaante gesluierd in een blauwe nevel. Ze draait zich om, loopt naar me toe en neemt me meer dan voorzichtig op. 'Je hebt het doel bereikt,' zegt ze, 'de dood is de poort naar het leven.' Het is het schijnsel van de maan dat mijn gezicht verlicht.

Ze legt me neer op een bedje van mos. Ik vrees- en treur niet. Ik hoef niet verder. Ik heb geleefd, ik ben geweest. Alleen, alleen. Dit is hoe de natuur te werk gaat. Er ligt een vers verleden in het verschiet. Morgen wordt er weer een eerste stap gezet.

